

5 ΣΥΜΠΟΣΙΟ ΕΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

"ΤΟ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ, ΤΗΝ ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ"

9-10 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2019

**ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗΣ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ, ΚΑΙ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΡΙΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΣΧΟΛΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ
ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗΣ ΤΗΣ
ΨΥΧΙΚΗΣ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ
Π/ΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Δ/ΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΗΣ
ΕΚΨ.ΠΣ**

Κατσούδα Δ., Ιακωβάκη, Π., Καπή, Φ., Κουρκούλη, Π., Τεμεκενίδου Π, Τσουγκράνη, Β., Φύσσας, Κ.

Εταιρία Κοινωνικής Ψυχιατρικής
Π. Σακελλαρόπουλος

ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Τίτλος:

“Πιλοτικό Πρόγραμμα Ενδυνάμωσης/Ενίσχυσης της ψυχικής ανθεκτικότητας παιδιών και εφήβων που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες, 2018-2019”

Χρηματοδότηση:

Περιφέρεια Αττικής, Πρόγραμμα παιδικής προστασίας

Άξονες υλοποίησης:

- I. Η προαγωγή της ψυχικής υγείας,
- II. Η ευαισθητοποίηση και η πρωτοβάθμια πρόληψη των ψυχοκοινωνικών διαταραχών
- III: Θέματα παιδικής & εφηβικής προστασίας μέσα από την προσέγγιση των ευπαθών ομάδων

ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΣΚΟΠΟΣ

Η ενίσχυση της ψυχικής ανθεκτικότητας των παιδιών και των εφήβων σε σχολικές κοινότητες με ολιστικές παρεμβάσεις και χωριστές δέσμες δράσεων για μαθητές, γονείς, επαγγελματίες και φορείς, σε συνεργασία με τις τοπικές κοινότητες.

ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το έργο αποτέλεσε ένα πολυδιάστατο πρόγραμμα:

- πρωτοβάθμιας πρόληψης,
- ευαισθητοποίησης & προαγωγής της ψυχικής υγείας
- άτυπης εκπαίδευσης,
- παρέμβασης σε καταστάσεις κρίσεων

Μέσω της ενίσχυσης της ψυχικής ανθεκτικότητας αξιοποίησε τις δυνάμεις των σχολικών μονάδων προάγοντας την ψυχοσυναισθηματική στήριξη, την αλληλεγγύη, την αμοιβαιότητα και την κοινωνική ενσωμάτωση των ευπαθών ομάδων.

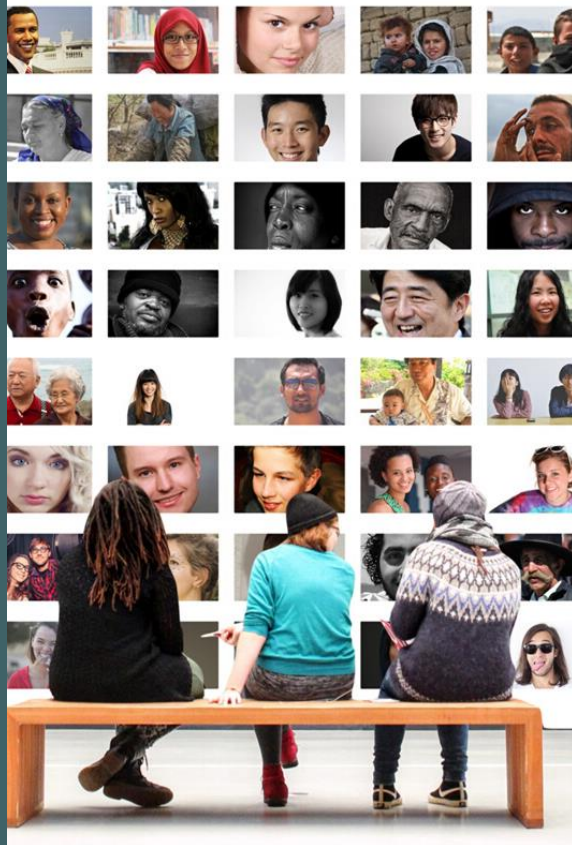
ΟΡΑΜΑ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Το Πρόγραμμα δομήθηκε με όραμα να αγκαλιάζει, να εμπεριέχει και να συνδέει το τρίπτυχο της σχολικής κοινότητας “γονείς, εκπαιδευτικοί και μαθητές” με ειδικούς ψυχικής υγείας και τις δυνάμεις της ευρύτερης κοινότητας σε μια αντίστροφη δυναμική αλυσίδα, σε μια αδιάσπαστη ενότητα ενδυνάμωσης της ψυχικής υγείας και της ψυχικής ανθεκτικότητας μέσα από βιωματικές δράσεις που αξιοποιούν την τέχνη και την καλλιτεχνική δημιουργία.

ΔΕΣΜΕΣ ΔΡΑΣΕΩΝ:

- Πρόληψη, έγκαιρη παρέμβαση και προαγωγή της παιδικής προστασίας με έμφαση σε παιδιά που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες
- Ενημέρωση, ψυχοεκπαίδευση και υποστήριξη των γονέων που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες, ώστε να μπορέσουν να ανταποκριθούν στον γονεϊκό τους ρόλο αλλά και να αυξήσουν τη δική τους 'ψυχική ανθεκτικότητα'.
- Ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των τριών ομάδων στόχου παιδιά- έφηβοι, γονείς και εκπαιδευτικοί, υποστηριζόμενοι από ειδικούς όπου
- Παροχή άτυπης εκπαίδευσης σε εκπαιδευτικούς με σκοπό την προαγωγή της ψυχικής υγείας και την προώθηση της παιδικής και εφηβικής προστασίας;
- Ενημέρωση; ψυχοεκπαίδευση και υποστήριξη των εκπαιδευτικών, ώστε να μπορέσουν να ανταποκριθούν στον ψυχοεκπαιδευτικό τους ρόλο
- Πραγματοποίηση δράσεων δικτύωσης και συνεργασίας με φορείς που δραστηριοποιούνται στο πεδίο

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

Το Πρόγραμμα απευθύνθηκε
οριζόντια σε όλες τις
κατηγορίες του γενικού
πληθυσμού με έμφαση στην
ενδυνάμωση των ευπαθών
ομάδων σε σχολικές
κοινότητες της Περιφέρειας
Αττικής

Πιο αναλυτικά απευθύνθηκε:

- ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΙ ΝΕΟΥΣ ΑΠΟ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΕΥΠΑΘΕΙΣ ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

- ΣΤΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΤΟΥΣ

- ΣΕ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ, ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ (ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ, ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ ΨΥΧΙΚΉΣ ΥΓΕΙΑΣ) ΠΟΥ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΕΦΗΒΟΥΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ-ΔΙΑΡΚΕΙΑ!

ΣΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2018-
2019 ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΚΑΙ
ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΕ ΑΝΑΓΚΕΣ 24 ΣΥΝΟΛΙΚΑ
ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ (προβλέπονταν 15)
ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2019

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ

A.

Το ολοκληρωμένο «Πιλοτικό Πρόγραμμα ενδυνάμωσης/ενίσχυσης της ψυχικής ανθεκτικότητας παιδιών & εφήβων που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες, 2018-2019», χρηματοδοτήθηκε από την Περιφέρεια Αττικής ως πρόγραμμα παιδικής προστασίας.

B.

Στη διάρκεια του σχολικού έτους 2018-2019, στην Περιφέρεια Αττικής πραγματοποιήθηκε ένα σύνολο 675 δράσεων σε 6.215 μαθητές, 482 γονείς και 310 εκπαιδευτικούς σε συνολικά 24 σχολικές μονάδες (προβλέπονταν 15 σχολικές μονάδες).

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

1-10-2018 ΈΩΣ 30-09-2019

ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ	ΜΑΘΗΤΕΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ	ΓΟΝΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ
ΣΥΝΟΛΟ ΔΡΑΣΕΩΝ	675	86	51	810
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡ. ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ	5414	386	482	6282

ΔΕΣΜΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

Υλοποιήθηκαν 86 δράσεις.

Αριθμός συμμετεχόντων: 386 εκπαιδευτικοί

Στο πλαίσιο της υλοποίησης δράσεων σε εκπαιδευτικούς με σκοπό την άτυπη εκπαίδευση, την υποστήριξη και ενδυνάμωσή τους, προκειμένου να μπορούν να διαχειρίζονται με πιο αποτελεσματικό τρόπο στις σύνθετες ανάγκες των παιδιών και των εφήβων που έχουν στην ευθύνη τους και να συμβάλλουν στην ενίσχυση της ψυχικής τους ανθεκτικότητας.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2019

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Ομαδικές Συναντήσεις
follow-up με τους
διδάσκοντες όλων των
σχολικών τάξεων μετά την
μετά την υλοποίηση των
βιωματικών δράσεων
στους μαθητές τους.

Ατομικές συναντήσεις
υποστήριξης εκπαιδευτικού
έργου που απευθύνονταν
στον σύλλογο διδασκόντων
κάθε σχολείου.

Σεμινάρια άτυπης
Εκπαίδευσης με
εξειδικευμένη θεματολογία

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

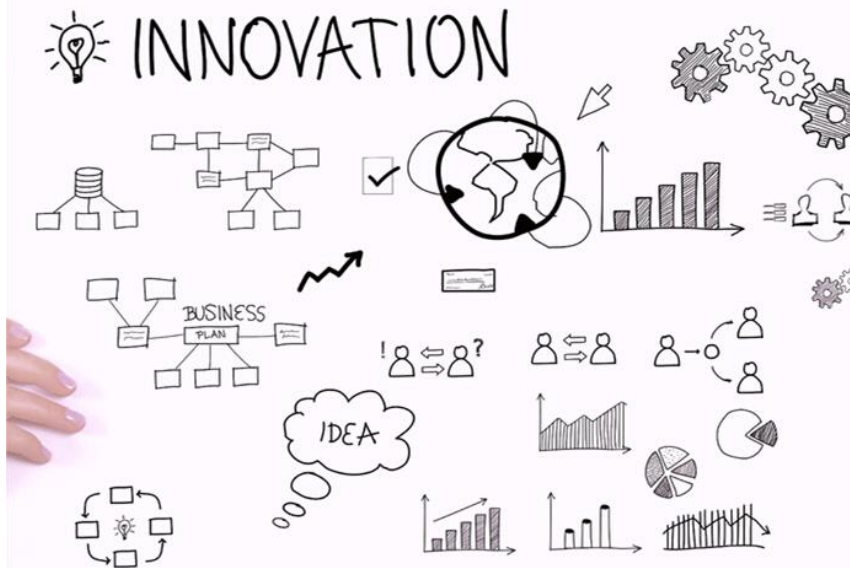
Ομαδικές συναντήσεις με το σύλλογο διδασκόντων με στόχο την αναγνώριση και την συμβουλευτική μαθητών που βρίσκονται σε ομάδες υψηλού κινδύνου

Ομαδικές συναντήσεις για την ένταξη μαθητών ΕΑΕ και προσφυγικού/μεταναστευτικού πληθυσμού στη σχολική κοινότητα

Συναντήσεις απολογισμού-αξιολόγησης των παρεμβάσεων για το σχολικό έτος 2018-2019

ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

- Σχεδιασμός των παρεμβάσεων σύμφωνα με τις ιδιαίτερες ανάγκες και τις εκπεφρασμένες επιθυμίες των σχολικών μονάδων (tailor made methodology)
- Μεθοδολογίες και τεχνικές σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα επιστημονικά πρότυπα, προερχόμενες από τα εδάφη της Παρεμβαίνουσας μη Κατευθυντικότητας (**NDI**), και της **Εικαστικής Θεραπείας** και **Συστημικής** παρέμβασης (έρευνα δράσης σε κάθε στάδιο)
- Ολιστικές παρεμβάσεις στο τρίπτυχο: “μαθητικός πληθυσμός - γονείς - εκπαιδευτικοί” σε μια αντίστροφη δυναμική αλυσίδα προαγωγής της ψυχικής ανθεκτικότητας
- Βιωματικές δράσεις που οργανώνονται σε ένα σύνολο άτυπων εκπαιδευτικών σεμιναρίων δομημένων πάνω στη βασική αρχή της μη-κατευθυντικής μετασχηματιστικής επιρροής που μπορεί να ασκηθεί σε ένα περιβάλλον εκπαίδευσης και απευθύνονται με ξεχωριστές δέσμες δράσεων στους εφήβους, τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς τους.

ΤΕΧΝΙΚΕΣ

- Πλαίσιο: Μέσα σε ένα πρωτόγνωρο, δημιουργικό και συναισθηματικά ασφαλές περιβάλλον
- Τεχνικές: Μέσα από ένα πλήθος προβολικών, σωματικών και άλλων τεχνικών έκφρασης που αξιοποιούν την καλλιτεχνική, δημιουργική και θεατρική έκφραση, προερχομενες από διάφορες σχολές, κουλτούρες και παραδόσεις
- Συναισθηματική σχέση- επικοινωνία: Μέσα από την ενεργητική ακρόαση, μια στάση θετικότητας, πλήρους και ανεπιφύλακτης αποδοχής, αγάπης, σεβασμού και εμπιστοσύνης προς το εξελισσόμενο άτομο οικοδομήθηκε μεθοδικά, βήμα προς βήμα μια συναισθηματική σχέση ισοτιμίας, συνεργασίας και συμμαχίας με όλους τους συμμετέχοντες προάγοντας παράλληλα κοινωνικές- ομαδικές αξίες, όπως η συλλογικότητα, η αλληλεγγύη και η ισότητα.

ΥΛΙΚΟ

- Το πιλοτικό πρόγραμμα αξιοποιεί το καινοτόμο υλικό που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του ERASMUS

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ- ΔΙΚΤΥΩΣΗ

Το Πρόγραμμα υλοποιήθηκε με ετήσια
έγκριση από το Υπουργείο
Παιδείας.

Εκπρόσωποι του σχολικού θεσμικού
πλαίσιου:

Συντονιστές εκπαίδευσης, Υπευθύνοι
Αγωγής Υγείας, Διευθυντές σχολικών
μονάδων, εκπαιδευτικοί της πρωτ/θμιας
και Δευτ/θμιας εκπαίδευσης,

Σύλλογοι Γονέων, μαθητικά συμβούλια
Για τη χρηματοδότηση του έργου για το
έτος 2018-9 στο Νομό Αττικής
συνεργαστήκαμε με την Περιφέρεια
Αττικής

ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ

Στο πρόγραμμα συμμετείχαν:

- 7 ειδικοί ψυχικής υγείας από διάφορες ειδικότητες: ψυχολόγοι, ψυχοπαιδαγωγοί, λογοπεδικός, δραματοθεραπευτές-ομαδικοί θεραπευτές με εμπειρία στην εμπύχωση και το συντονισμό ομάδων προσωπικής ανάπτυξης.

Επιπλέον, το υποστήριξαν:

- 5 φοιτητές ψυχολογίας στα πλαίσια της πρακτικής τους άσκησης και
- 5 έμπειροι εθελοντές προερχόμενοι από διάφορες ειδικότητες ψυχικής υγείας.

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Επίδραση στο Κοινωνικό Σύνολο- Κοινωνικός αντίκτυπος
- Ευαισθητοποίηση κατά του στίγματος και του αποκλεισμού-
- Ενίσχυση -ενδυνάμωση των ευπαθών και ευάλωτων ατόμων / οικογενειών
- Συμβολή στην Αποτελεσματική κάλυψη του πληθυσμού σε πρωτοβάθμια φροντίδα

- Παραγωγή καλών πρακτικών

ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

1. SUCCESS STORY” & “GOOD PRACTICE” ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΙΝΟΤΟΜΟ ΥΛΙΚΟ

ΤΟΥ

- Το υλικό του προγράμματος “DSH Positive Choices” επιλέχθηκε από το “European Commission Directorate-General Education, Youth, Sport and Culture” και προβάλλεται στο Erasmus+ Project Results Platform , στο οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι από: Ελλάδα, Μ. Βρετανία, Τουρκία, Λιθουανία και Ρουμανία. Δείτε εδώ:

2. ΚΑΛΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΤΥΠΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ:

Το πρόγραμμα προβάλλεται ως καλή πρακτική Κοινωνικής ένταξης & Κοινωνικής ενσωμάτωσης από τον EDF (European Disability Forum) και τον CEFEC Social Firms Europe. Δείτε αναφορά του προγράμματος

3. ΚΑΛΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ ΑΥΤΟΚΤΟΝΙΑΣ

Το πρόγραμμα υποβλήθηκε για την αναγνώριση ως καλή πρακτική στον Οργανισμό EUFAMI- European Federation of Associations of Families of People with Mental Illness με θέμα τη διαχείριση περιστατικών αυτοκτονίας. Αναμένονται αποτελέσματα

4. ΠΡΟΒΑΛΛΕΤΑΙ ΣΤΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΩΝ ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.

Αποτελέσματα

Αξιολογήσεων σε επίπεδο Εκπαιδευτικών

Όχι μόνο αποδοχή των σκοπών και των στόχων του προγράμματος αλλά και ενεργή εμπλοκή των εκπαιδευτικών σε ποσοστό **60%**

Οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί έγιναν πομπή ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης και των εκπαιδευτικών που δεν συμμετεχαν στο πρόγραμμα

Μεγάλο ποσοστό των εκπαιδευτικών που δεν συμμετείχαν στο πρόγραμμα ζήτησαν την υλοποίηση δράσεων υποστήριξης εκπαιδευτικού έργου για την επόμενη σχολική χρονιά

- Προσωπική συναισθηματική κινητοποίηση
- Συνειδητοποίηση των ατομικών αναγκών των μαθητών τους
- Βαθύτερη γνωριμία με τους μαθητές τους
- Ενίσχυση της συνεργασίας με τους μαθητές τους σε ένα πιο προσωπικό επίπεδο
- Υποστήριξη για τη δημιουργία ενός ασφαλούς πλαισίου επικοινωνίας εντός των σχολικών μονάδων τους, στα πλαίσια του οποίου κανένα πρόβλημα δεν αποσιωπάται και η ώριμη επικοινωνία ενισχύεται

94%

Δημιουργία συνθηκών ελεύθερης έκφρασης και επικοινωνίας και θέση βάσεων για την αναγνώριση και τη διαχείριση σημαντικών ζητημάτων

67%

Έγκαιρη παρέμβαση για μαθητές με δυσκολίες (αύξηση των παραπομπών σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας, αλλά και στον ψυχολόγο και κοινωνικό λειτουργό του σχολείου, όπου υπήρχε)

93,8%

Καλλιέργεια υγιών σχέσεων εντός του σχολικού αστερισμού καθώς οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να εξωτερικεύσουν άλυτες συγκρούσεις και να καλλιεργηθεί ομαδο-συνεργατικό πνεύμα που οδήγησε στην μείωση των εντάσεων.

70%

Η συνεργασία ανάμεσα στο τρίπτυχο μαθητής - σχολείο – οικογένεια επιτεύχθηκε.

87%

Το πρόγραμμα πέτυχε τους γενικότερους σκοπούς του

100%

Επιθυμία για συνέχιση και αύξηση των συναντήσεων βιωματικού χαρακτήρα γενικά στο σχολείο τους

- Αύξηση της συχνότητας και του εύρους των παρεμβάσεων
- Παρεμβάσεις με συγκεκριμένη στοχοθεσία έτσι, ώστε να βοηθηθούν στη διαχείριση συγκεκριμένων περιπτώσεων μαθητών

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΧΡΟΝΙΑ

- Υποστήριξη του εκπαιδευτικού έργου των εκπαιδευτικών και συμβολή του προγράμματος στη διαχείριση των ματαιώσεων και της επαγγελματικής εξουθένωσης που συχνά βιώνουν οι εκπαιδευτικοί
- Σχολές Γονέων (όπου δεν υλοποιήθηκαν και συνέχιση των ήδη υπαρχόντων)
- Ενημερωτικές ημερίδες για γονείς με ειδική θεματολογία
- Ενεργητικότερη συμμετοχή των εκπαιδευτικών και των γονέων με στόχο την ενημέρωσή τους και κατανόηση των στόχων του προγράμματος και την διαμόρφωση των προσδοκιών τους

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τα αποτελέσματα των **δράσεων βιωματικού χαρακτήρα** με χρήση δημιουργικών δραστηριοτήτων και καλλιτεχνικών μέσων έκφρασης σε **σχολεία της Αττικής** καταδεικνύουν:

- Εκδηλώνονται **πολύπλοκα δυναμικά** που **συμπαράσφουρουν** ολόκληρα τα σχολεία και τις τοπικές κοινότητες.
- Μεγιστοποιείται η **ανάγκη** διασφάλισης αποτελεσματικών και ποιοτικών **υπηρεσιών πρόληψης και προαγωγής της ψυχικής υγείας**.
- Η μεγάλη απήχηση του προγράμματος και η διάθεση συνέχισης και εμβάθυνσης της συνεργασίας πιστεύουμε ότι έγκειται στην εφαρμογή μιας **ολιστικής προσέγγισης** καθώς διασφαλίζει **υγιέστερες σχέσεις στην σχολική κοινότητα**.
- Όπου η συνεργασία συνεχίστηκε για δεύτερη χρονιά έχει καλλιεργηθεί ένα **κλίμα εμπιστοσύνης** που διευκολύνει την **ποιοτικότερη παρέμβαση**, αλλά και την **ενεργητικότερη εμπλοκή** των εκπαιδευτικών.
- Από την πρώτη κιόλας δράση εμφανίζονται **σημάδια** συνειδητοποίησης και **αλλαγής** εντός του σχολικού αστερισμού.

- Η εφαρμογή των ολοκληρωμένων **παρεμβάσεων** και η παροχή αποτελεσματικών και **ποιοτικών υπηρεσιών πρωτοβάθμιας πρόληψης** προς όλες τις ευπαθείς ομάδες που υφίστανται πολλαπλές κοινωνικές, ηθικές και διαπροσωπικές δυσκολίες, έχει τη **δυνατότητα να επεκταθεί σε μεγαλύτερη κλίμακα** στις σχολικές μονάδες ανά τη χώρα.
- Η **στροφή της πολιτείας και των φορέων** της Κοινωνίας των πολιτών σε πολιτικές και **υπηρεσίες πρόληψης με ολιστική φιλοσοφία** που περιλαμβάνουν υποστηρικτικούς, προστατευτικούς παράγοντες, **όπως η ψυχική ανθεκτικότητα και η ομαλή ενσωμάτωση**, καθίσταται **επιτακτική**.
- Όσο το σχολικό σύστημα έρχεται αντιμέτωπο με νέες ανάγκες και **πρωτόγνωρες προκλήσεις**, η υλοποίηση επιμορφωτικών δράσεων που εμπλουτίζουν το εκπαιδευτικό έργο και **εξοπλίζουν τους εκπαιδευτικούς** στην εφαρμογή των τεχνικών της **βιωματικής μάθησης** και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων **ενσυναίσθησης, επικοινωνίας και διαχείρισης κρίσεων** μέσα από την αξιοποίηση της **τέχνης & της δημιουργικής έκφρασης**, κρίνεται **σκόπιμη**.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ευχαριστούμε πολύ για
την προσοχή σας!